

Náklady na výživu pozůstalých

Úprava podmínek, výše nebo způsobu náhrady za ztrátu na výdělků příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, provedená nařízením vlády vydaným podle ustanovení § 202 odst.2 zák. práce, platí i pro určení náhrady nákladů na výživu pozůstalých podle ustanovení § 199 zák. práce. Spočívá-li úprava podmínek, výše nebo způsobu náhrady za ztrátu na výdělků.....

Úprava podmínek, výše nebo způsobu náhrady za ztrátu na výdělků příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, provedená nařízením vlády vydaným podle ustanovení § 202 odst.2 zák. práce, platí i pro určení náhrady nákladů na výživu pozůstalých podle ustanovení § 199 zák. práce. Spočívá-li úprava podmínek, výše nebo způsobu náhrady za ztrátu na výdělků příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání ve smyslu ustanovení § 202 odst.2 zák. práce ve zvýšení (tzv. valorizaci) průměrného výdělků zaměstnance, je třeba z tímto způsobem zvýšeného průměrného výdělků vycházet rovněž při výpočtu náhrady nákladů na výživu pozůstalých.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 773/2002, ze dne 22.10.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně Z. L., zastoupené Č. s. o. o. o. s. p. v h., g. a n. p. se sídlem v P., proti žalovanému D., státnímu podniku, zastoupenému advokátkou, o náhradu nákladů na výživu pozůstalé manželky, za účasti K., pojišťovny, a.s. jako vedlejší účastnice na straně žalovaného, vedené u Okresního soudu v Příbrami pod sp.zn. 15 C 59/99, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. července 2001 č.j. 23 Co 269/2001-163, tak, že dovolání žalovaného zamítl.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se domáhala (žalobou změněnou se souhlasem soudu prvního stupně), aby jí žalovaný na náhradě nákladů na výživu pozůstalé manželky zaplatil 171.853,- Kč s příslušenstvím a aby jí z tohoto důvodu platil od 1.2.2001 částku 6.728,- Kč měsíčně. Žalobu zdůvodnila zejména tím, že její manžel A. L. zemřel dne 21.11.1998 na následky nemoci z povolání a že žalovaný odpovídá za škodu, která jí tím vznikla. A. L. byl před svou smrtí poživitelem tzv. stavovského invalidního důchodu a pracoval v pracovním poměru na dobu neurčitou u společnosti E., spol. s r.o. Žalobkyně má jako pozůstalá manželka podle ustanovení § 199 zák. práce nárok na náhradu nákladů na svou výživu, avšak žalovaný uvedený nárok řádně a včas neuspokojuje.

Okresní soud v Příbrami rozsudkem ze dne 5.3.2001 č.j. 15 C 59/99-140 žalobě vyhověl a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit České republice "do pokladny Okresního soudu v Příbrami" na náhradě nákladů řízení 18.350,- Kč a že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 1.300,- Kč "k rukám jejího právního zástupce". Vycházel ze zjištění, že žalobkyni poskytoval výživu její manžel A. L., který dne 21.11.1998 zemřel na následky nemoci z povolání, "za kterou odpovídá

žalovaný". V době své smrti manžel žalobkyně pobíral plný invalidní důchod ve výši 7.970,- Kč a pracoval "dle pracovní smlouvy na dobu neurčitou". Soud prvního stupně dovodil, že od 22.11.1998 by "příjem manželů, nebýt úmrtí A. L.", činil celkem 23.571,- Kč (z toho 12.905,- Kč činí průměrný výdělek A. L., 7.970,- Kč jeho invalidní důchod a 2.696,- Kč invalidní důchod žalobkyně) a že náhrada nákladů na výživu žalobkyně činí 6.453,- Kč měsíčně. Od 1.8.1999 došlo k "valorizaci" důchodů pobíraných žalobkyní, a proto náhrada nákladů na její výživu činí 6.151,- Kč měsíčně. Od 1.12.1999 došlo k valorizaci hrubého výdělku o 8,5%, což činí částku 14.202,- Kč", a náhrada nákladů na výživu žalobkyně činí 6.699,- Kč měsíčně. Od 1.12.2000 "došlo k valorizaci hrubého výdělku o 6%, což činí částku 14.842,- Kč", a náhrada na výživu žalobkyně představuje částku 6.728,- Kč měsíčně. Soud prvního stupně uzavřel, že žalobkyni náleží za dobu od 22.11.1998 do 31.1.2001 celková náhrada ve výši 171.853,- Kč a od 1.2.2001 náhrada ve výši 6.728,- Kč měsíčně.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 18.7.2001 č.j. 23 Co 269/2001-163 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení a že proti tomuto rozsudku se nepřipouští dovolání. Odvolací soud dovodil, že A. L. byl ve smyslu ustanovení § 91 odst.2 zákona o rodině povinen vyživovat žalobkyni, že průměrný výdělek A. L. soud prvního stupně zjistil v souladu s ustanovením § 17 odst.4 zákona č. [1/1992](#) Sb. ve znění pozdějších předpisů a že "takto zjištěný výdělek byl valorizován podle vládního nařízení č. [283/1999](#) Sb.". Z hlediska "valorizace průměrného (pravděpodobného) výdělku" odvolací soud "akceptoval" právní názor vyslovený v nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 16.6.1999 sp. zn. Pl.US 4/99, uveřejněný pod č. [192/1999](#) Sb. o tom, že "existuje možnost ústavně konformní extenzivní aplikace a interpretace ustanovení § 199 odst.2 ve vazbě na ustanovení § 195 prostřednictvím § 202 odst.2 v tom směru, že valorizace průměrných výdělků pro účely náhrad za ztrátu na výdělku podle § 195 přináší i možnost zvýšení částky vymezující výši náhrady na výživu pozůstalých". K námitce žalovaného, že A. L. "byl ve věku, kdy mu příslušel starobní důchod", odvolací soud uvedl, že A. L. pracoval od roku 1997 u "soukromé stavební firmy E.", u níž vykonával v pracovním poměru na dobu neurčitou pomocné dělnické stavební práce, že zemřel ve věku 59 let a že lze předpokládat, že - nebýt nemoci z povolání (jiná jeho onemocnění nebyla zjištěna a ani tvrzena) - by mohl pomocné dělnické stavební práce vykonávat i nadále. Rozhodnutí o nepřipuštění dovolání proti svému rozsudku odůvodnil odvolací soud tím, že žalovaným nastolená právní otázka, zda "lze vládní nařízení o valorizaci použít i při aplikaci § 199 zákoníku práce", byla již vyřešena nálezem Ústavního soudu.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání. Uvádí, že "se nemůže smířit" s obecnou působností nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 16.6.1999 sp. zn. Pl.US 4/99, uveřejněného pod č. [192/1999](#) Sb., jak ji "prakticky založil v napadeném rozsudku odvolací soud". Podle názoru žalovaného vládní nařízení, která "každoročně upravují průměrný výdělek před vznikem škody", se již podle svých názvů týkají úpravy náhrady za ztrátu na výdělku podle ustanovení § 195 zák. práce a nikoliv náhrady na výživu pozůstalých podle ustanovení § 199 zák. práce; kdyby se měla týkat též nároků podle ustanovení § 199 zák. práce, nepochybně "by se jmenovala jinak". Právní názor odvolacího soudu má podle žalovaného zásadní význam i z hlediska závěru, že "valorizaci průměrného výdělku" lze provést i u zaměstnance, který byl před svou smrtí "po poměrně dlouhou dobu poživitelem starobního důchodu". Dovolatel dále odvolacímu soudu vytýká, že nevzal v úvahu, že "u poživitele starobního důchodu, jehož pracovní poměr musí být dle předpisů platných v oblasti sociálního zabezpečení uzavřen vždy na dobu určitou, nelze předpokládat časově nijak neomezený výkon zaměstnání až do dosažení věku 65 let". Žalovaný navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobkyně navrhla, aby dovolací soud dovolání zamítl, neboť rozsudek odvolacího soudu je správný.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Podmínky přípustnosti dovolání proti rozsudku odvolacího soudu jsou obsaženy v ustanovení § 237 o.s.ř.

Dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst.1 písm.a) o.s.ř.] nebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst.1 písm.b) o.s.ř.], anebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst.1 písm.b) o.s.ř. a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst.1 písm.c) o.s.ř.]; to neplatí ve věcech, v nichž dovoláním dotčeným výrokem bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 20.000,- Kč a v obchodních věcech 50.000,- Kč, přičemž se nepřihlíží k příslušenství pohledávky [§ 237 odst.2 písm.a) o.s.ř.], a ve věcech upravených zákonem o rodině, ledaže jde o rozsudek o omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu, o určení (popření) rodičovství nebo o nezrušitelné osvojení [§ 237 odst.2 písm.b) o.s.ř.].

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem [§ 237 odst.3 o.s.ř.].

Žalovaný dovoláním napadá rozsudek odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé. Podle ustanovení § 237 odst.1 písm.b) o.s.ř. dovolání není přípustné, a to již proto, že ve věci nebylo soudem prvního stupně vydáno rozhodnutí ve věci samé, které by bylo odvolacím soudem zrušeno. Skutečnost, že odvolací soud ve výroku svého rozsudku rozhodl o nepřipuštění dovolání, je pro posouzení přípustnosti dovolání bezvýznamná, neboť platná právní úprava (občanský soudní řád ve znění účinném od 1.1.2001, kterým se projednání dovolání žalovaného a rozhodnutí o něm řídí) s návrhem účastníka a ani s tím, jak odvolací soud rozhodl o přípustnosti dovolání proti svému rozhodnutí, přípustnost dovolání nespojuje. Dovolání žalovaného proti rozsudku odvolacího soudu tedy může být přípustné jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v

ustanovení § 237 odst.3 o.s.ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má.

V projednávané věci odvolací soud mimo jiné řešil právní otázku, jaký má význam pro nároky na náhradu nákladů na výživu pozůstalých [§ 197 odst.1 písm.c) zák. práce a § 199 zák. práce] skutečnost, že vláda svým nařízením, vydaným podle ustanovení § 202 odst.2 zák. práce, upravila podmínky, výši a způsob náhrady za ztrátu na výdělku příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání. Uvedená právní otázka dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena. Vzhledem k tomu, že její posouzení bylo pro rozhodnutí projednávané věci významné (určující), představuje napadený rozsudek odvolacího soudu rozhodnutí, které má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu je přípustné podle ustanovení § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.), Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Nárok žalobkyně na náhradu nákladů na její výživu je třeba posuzovat i v současné době - vzhledem k tomu, že její nárok vznikl dnem smrti jejího manžela, tj. dnem 21.11.1998 - podle zákona č. [65/1965](#) Sb., zákoníku práce, ve znění zákonů č. [88/1968](#) Sb., č. [153/1969](#) Sb., č. [100/1970](#) Sb., č. [20/1975](#) Sb., č. [72/1982](#) Sb., č. [111/1984](#) Sb., č. [22/1985](#) Sb., č. 52/1987 Sb., č. [98/1987](#) Sb., č. [188/1988](#) Sb., č. 3/1991 Sb., č. [297/1991](#) Sb., č. [231/1992](#) Sb., č. [264/1992](#) Sb., č. [590/1992](#) Sb., č. [37/1993](#) Sb., č. [74/1994](#) Sb., č. [118/1995](#) Sb., č. [287/1995](#) Sb. a č. [138/1996](#) Sb., tedy podle zákoníku práce ve znění účinném do 30.9.1999 (dále jen "zák. práce").

Podle ustanovení § 197 odst.1 písm.c) zák. práce jestliže zaměstnanec následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání zemřel, je zaměstnavatel povinen v rozsahu své odpovědnosti poskytnout náhradu nákladů na výživu pozůstalých.

Podle ustanovení § 199 odst.1 zák. práce náhrada na výživu pozůstalých přísluší pozůstalým, kterým zemřelý výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat.

Podle ustanovení § 199 odst.2 zák. práce při výpočtu této náhrady se vychází z průměrného výdělku zemřelého; náhrada nákladů na výživu všech pozůstalých nesmí však úhrnem převýšit částku, do které by příslušela zemřelému náhrada za ztrátu na výdělku podle § 195 a nesmí být poskytována déle, než by příslušela zemřelému podle § 195 odst.4.

Podle ustanovení § 199 odst.3 zák. práce náhrada nákladů přísluší, pokud není uhrazena dávkami důchodového zabezpečení poskytovanými z téhož důvodu.

V posuzovaném případě je žalobkyně (jak bylo soudy zjištěno) z hlediska ustanovení § 199 odst.1 zák. práce osobou, které byl zemřelý A. L. jako své manželce povinen poskytovat výživu. Podle ustálené

judikatury soudů (srov. například právní názor vyjádřený ve zhodnocení rozhodování soudů o odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání, schváleného občanskoprávním kolegiem býv. Nejvyššího soudu ČR dne 27.1.1975 Cj 37/74, uveřejněný pod č. 11 na str. 56 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1976, rozsudek býv. Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.4.1972 sp. zn. 2 Cz 7/72, uveřejněný pod č. 14 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1973) částky výživného, které zemřelý poskytoval nebo byl povinen poskytovat, musí odpovídat charakteru výživného ve smyslu ustanovení zákona o rodině, upravujících vyživovací povinnosti. Ve vztahu k nároku pozůstalého manžela to znamená, že rozsah náhrady nákladů na jeho výživu je určen rozsahem výživného, které mu náleží ve smyslu ustanovení § 91 a § 96 odst.1 zákona č. [94/1963](#) Sb., zákona o rodině, ve znění zákonů č. [132/1982](#) Sb. a č. [234/1992](#) Sb., nálezu Ústavního soudu č. [72/1995](#) Sb. a zákona č. 91/1998 (zákon o rodině ve znění účinném do 31.3.2000). Ustanovení § 199 odst.2 zák. práce pak určuje, že možnosti a schopnosti zemřelého k plnění výživného se určí, jde-li o jeho výdělek u zaměstnavatele, ve výši jeho průměrného výdělku, a současně stanoví, že náhrada nákladů na výživu všech pozůstalých nesmí úhrnem převýšit částku, do které by příslušela zemřelému náhrada za ztrátu na výděleku podle ustanovení § 195 zák. práce a že může být poskytována pozůstalým pouze do doby, do níž by zemřelému nejdéle příslušela náhrada za ztrátu na výděleku podle ustanovení § 195 zák. práce, tedy nejdéle do konce kalendářního měsíce, v němž by zemřelý dovršil 65 let věku.

Nárok na náhradu nákladů na výživu pozůstalých je nárokem, který je - jak vyplývá zejména z ustanovení § 197 odst.1 zák. práce - odvozen od nároků zaměstnance, který utrpěl pracovní úraz nebo onemocněl nemocí z povolání. Pro uvedený nárok je především určující nárok postiženého zaměstnance na náhradu za ztrátu na výděleku podle ustanovení § 195 zák. práce; shodně s tímto nárokem se i při výpočtu náhrady nákladů na výživu pozůstalých vychází z průměrného výdělku zaměstnance a náhrada nákladů na výživu jim přísluší jen v rozsahu, v jakém není uhrazena dávkami důchodového zabezpečení poskytovanými z téhož důvodu, a návaznost na nárok postiženého zaměstnance na náhradu za ztrátu na výděleku podle ustanovení § 195 zák. práce je zdůrazněna i tím, že náhrada nákladů na výživu všech pozůstalých nesmí úhrnem převýšit částku, do které by příslušela zemřelému zaměstnanci náhrada za ztrátu na výděleku podle ustanovení § 195 zák. práce, a že náhrada nákladů na výživu nesmí být pozůstalým poskytována déle, než by příslušela zemřelému zaměstnanci podle ustanovení § 195 odst.4 zák. práce.

Z uvedeného vyplývá, že smyslem a účelem náhrady nákladů na výživu pozůstalých je odškodnit pozůstalým majetkovou újmu, která jim vznikla tím, že zaměstnanec, který jim poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu, zemřel následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání. Východiskem pro uvedené odškodnění pozůstalých je průměrný výdělek pracovníka proto, aby se jim z hlediska splnění vyživovací povinnosti zaměstnancem dostalo stejné výživy jako v případě, kdy zaměstnanec pro následky pracovního úrazu nebo nemoci z povolání pobírá náhradu za ztrátu na výděleku, která se musí - jak vyplývá z ustanovení § 195 zák. práce - spolu s výdělkem zaměstnance po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu poskytovaného z téhož důvodu rovnat jeho průměrnému výděleku, a kdy jim sám poskytuje nebo je povinen poskytovat výživu z příjmů, jež pobírá po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání.

S přihlédnutím k účelu a smyslu náhrady nákladů na výživu pozůstalých tedy nemůže být rozdíl v právním postavení těch, jimž zaměstnanec poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu, který by vyplýval jen z toho, zda zaměstnanec následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání zemřel nebo zda pobírá náhradu za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti (při uznání plné

invalidity nebo částečné invalidity). Z uvedeného důvodu je třeba považovat za změnu poměrů poškozeného (§ 202 odst.1 zák. práce) v souvislosti s nárokem na náhradu nákladů na výživu rovněž změnu v rozsahu schopností a možností zaměstnance, kdyby přežil pracovní úraz nebo nemoc z povolání, poskytovat náklady na výživu těch osob, které jsou nyní pozůstalými (srov. rozsudek býv. Nejvyššího soudu ČSR ze dne 15.7.1983 sp. zn. 6 Cz 18/83).

Má-li být zachována rovnost v právním postavení pozůstalých, kteří mají nárok na náhradu nákladů na svou výživu podle ustanovení § 199 zák. práce, a osob, kterým zaměstnanec poskytuje nebo je povinen poskytovat výživu ze svých příjmů, jež pobírá po právním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání a vyžaduje-li takový závěr - jak uvedeno výše - účel a smysl náhrady nákladů na výživu pozůstalých, nemůže být věcný rozdíl mezi způsobem stanovení náhrady za ztrátu na výděleku podle ustanovení § 195 zák. práce a výpočtem nároku na náhradu nákladů na výživu pozůstalých podle ustanovení § 199 zák. práce.

Podle ustanovení § 202 odst.2 zák. práce vláda může vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně, upravit podmínky, výši a způsob náhrady za ztrátu na výděleku příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání.

Změny, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně, mají nepochybně vliv nejen na ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti, popřípadě na ztrátu na výděleku při uznání plné invalidity nebo částečné invalidity, ale i na náklady na výživu pozůstalých. S ohledem na výše uvedenou úzkou obsahovou a účelovou provázanost nároku na náhradu nákladů na výživu pozůstalých a nároku na náhradu za ztrátu na výděleku podle ustanovení § 195 zák. práce je podle názoru dovolacího soudu odůvodněn závěr, že úprava podmínek, výše nebo způsobu náhrady za ztrátu na výděleku příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, provedená nařízením vlády vydaným podle ustanovení § 202 odst.2 zák. práce, platí i pro určení náhrady nákladů na výživu pozůstalých podle ustanovení § 199 zák. práce. Spočívá-li úprava podmínek, výše nebo způsobu náhrady za ztrátu na výděleku příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání ve smyslu ustanovení § 202 odst.2 zák. práce ve zvýšení (tzv. valorizaci) průměrného výděleku zaměstnance, je třeba z tímto způsobem zvýšeného průměrného výděleku vycházet rovněž při výpočtu náhrady nákladů na výživu pozůstalých.

V projednávané věci soudy při výpočtu náhrady nákladů na výživu žalobkyně zvýšily průměrný výdělek zemřelého A. L. způsobem uvedeným v nařízení vlády č. [283/1999 Sb.](#) a č. [18/2001 Sb.](#) Z výše uvedeného vyplývá, že jejich postup byl v souladu se zákonem, neboť těmito nařízeními vlády provedená zvýšení průměrného výděleku platí i pro určení výše nároků na náhradu nákladů na výživu pozůstalých. Okolnost, zda zaměstnanec, který následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání zemřel, pobíral vedle mzdy (platu) též plný invalidní, částečný invalidní nebo starobní důchod, je přitom nerozhodná.

Námítka dovolatele, že odvolací soud nevzal v úvahu, že "u poživatele starobního důchodu, jehož pracovní poměr musí být dle předpisů platných v oblasti sociálního zabezpečení uzavřen vždy na dobu určitou, nelze předpokládat časově nijak neomezený výkon zaměstnání až do dosažení věku 65 let", není důvodná. Bez ohledu na to, že podle zjištění soudů zemřelý A. L. nepobíral starobní

důchod, ale tzv. stavovský plný invalidní důchod, nelze názoru dovolatele přisvědčit, neboť závěr odvolacího soudu je v souladu s ustálenou judikaturou soudů (srov. například Zprávu o zhodnocení rozhodování soudů ve věcech odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání, uveřejněnou pod č. 28 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1980).

Je nepochybné, že i při posuzování nároku na náhradu nákladů na výživu pozůstalých je třeba přihlížet k okolnostem, uvedeným v ustanovení § 35 odst.1 nařízení vlády č. [108/1994](#) Sb., zemřel-li následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání zaměstnanec, který byl poživitelem starobního nebo invalidního důchodu. Z užití uvedeného ustanovení v souvislosti s nárokem na náhradu nákladů na výživu pozůstalých vyplývá, že nárok na náhradu nákladů na výživu pozůstalých je dán po dobu, po níž by důchodce, který zemřel následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, vzhledem ke svému zdravotnímu stavu před pracovním úrazem nebo nemocí z povolání mohl pracovat, nejdéle do konce kalendářního měsíce, v němž by zemřelý dovršil 65 let věku. Jestliže zemřelý A. L. (jak bylo v řízení před soudy zjištěno) jako poživitel tzv. stavovského plného invalidního důchodu vykonával práci v pracovním poměru uzavřeném na dobu neurčitou, jestliže u něj za řízení nebyla zjištěna (a ani tvrzena) jiná onemocnění než nemoc z povolání a jestliže v době rozhodování odvolacího soudu by nedosáhl věku 65 let (to se stane - jak je zřejmé z obsahu spisu - dnem 30.7.2004), dospěl odvolací soud ke správnému závěru, že z důvodu této námítky dovolatele nelze žalobkyni odmítnat náhradu nákladů na její výživu.

Protože rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správný a protože nebylo zjištěno (a ani dovolatelem tvrzeno), že by rozsudek odvolacího soudu byl postižen některou z vad, uvedených v ustanovení § 229 odst.1 o.s.ř., § 229 odst.2 písm.a) a b) o.s.ř. nebo v § 229 odst.3 o.s.ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání žalovaného podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o.s.ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní poměr \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Převedení zaměstnance na jinou práci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Plat](#)
- [Doručování](#)
- [Pracovní smlouva](#)
- [Bezpečnost a ochrana zdraví při práci](#)